

Какво представлява „професионалната учеща общност“ (ПУО) ?

Какво е ПУО?

Професионалната учеща се общност е група **професионалисти**, които **сътрудничат** помежду си с цел **подобряване на уменията на преподаване и качествено учене** на всички ученици.

- Това може да включва сътрудничество, основано на **тематични области**, сътрудничество в рамките на учителите на **един клас** или **друг вид групиране**, който допринася за успеха на учениците.
- Това са **по-малки групи** от **осем или по-малко** човека, които редовно се срещат, за да разглеждат компоненти на преподаването и/или проблеми в преподаването, за да си **помагат взаимно** при прилагане на наученото в рамките на текущи, насочени към професионалното им развитие дейности.

ПУО са общности на учители, които се учат един от друг

Традиционно **общностите** се считат за групи от хора, които живеят **в условия на взаимодействие** в споделена зона. Психолозите McMillan и Chavis (1986) смятат, че за да може група хора да формират общност, трябва да бъдат изпълнени **четири предпоставки**:

1. (1) членство
2. (2) влияние
3. (3) интегриране и посрещане на потребностите и
4. (4) споделена емоционална връзка.

Всеки член на общността има шанс **да изрази своето мнение свободно, да потърси помощ** от други членове на общността и **да сподели своя опит с тях**. По този начин учебната общност позволява на всички членове да задоволят някои от своите потребности, в случая - професионални.

По този начин членовете на дадена професионална учебна общности проявяват желание да участват на доброволна основа в работата на общността, както и да оказват съдействие на останалите ѝ членове. С течение на времето у членовете се развива **чувството за принадлежност** и те започват **активно** да участват в дейностите на общността. Всеки член работи активно не само върху собственото си професионално развитие, но и **върху професионалното развитие на своите колеги**, като **споделя опит, мнения и идеи**.

Елементи на професионалната учебна общност

1. Сътрудничество
2. Споделена визия

3. Рефлексия

Функциите на групови формати за професионално развитие и подкрепа

- **обучаваща** - формират се знания и умения, нови мисловни модели, дава възможност да се осмислят работните процеси и съдържание
- **подкрепяща** - споделеност на уникалните случаи в личната практика в работа с хора, емоционално разтоварване, превенция на професионално прегаряне и загуба на мотивация, подкрепа от колеги за разрешаване на различни казуси
- **консултативна** - генериране на идеи, експертни гледни точки, обективен поглед към работната ситуация
- **административна** - обезпечаването на стандартизацията и качеството, обезпечаване на вътрешната квалификация

Очаква се резултатите от всички срещи да бъдат свързани с:

- работа върху създаването на усещане за единство и укрепване на сътрудничеството между преподавателите;
- представяне на изпълнените дейности и рефлексия от страна на поне един член на професионалната учебна общност;
- текущо изграждане на общо разбиране за качество;
- обмисляне на дейности, които биха могли да се използват за подобряване на качеството на работа в избраната фокусна област;
- преглед на индивидуалните планове за професионално развитие на преподавателите.

Професионалните учебни общности НЕ са:

- срещи на преподаватели, фокусирани върху обсъждане на организацията на дейностите в съответното училище/ детска градина или планиране на изпълнение на задачите;
- семинари - въпреки че понякога членовете на професионалната учебна общност могат да поканят външен експерт, който да им помогне в решаването на някои проблеми; основният източник на сила на общността са нейните членове;
- катарзис - членовете на професионалната учебна общност не трябва да прекарват цялото си време в оплаквания един на друг от ежедневните проблеми в училище/ детската градина. Напротив, те трябва да отделят време за търсене на решения за подобни проблеми.

Каква е добавена стойност на ПУО?

Съответно работата на професионалните учебни общности има за цел **да подпомогне преподавателите**, както емоционално, така и професионално, през целия процес на тяхното професионално развитие, като им позволи:

- да анализират критично собственото си учене;
- да дават обратна връзка на другите членове на общността относно качеството на тяхното преподаване и учене;
- да споделят с други преподаватели конкретни идеи за подобряване на ученето сред децата;
- да мотивират останалите преподаватели да повишават качеството на работата си и да им помогнат да изпитват удовлетворение от нея.

Как се случва?

Изграждане на професионални учещи се общности

1. Информирание на преподавателите за **естеството на професионалните учебни общности**
 - “Какво е ПУО?” и “Какви са характеристиките на успешното ПУО?”.
 - Какво са и какво не са професионалните учебни общности? - за да не се основава участието на преподавателите на фалшиви предположения.
2. Постигане на **съгласие** по отношение на **честота на срещите**, времето и мястото на срещите и създаване на **график**;
3. Постигане на **съгласие** по отношение **нормите** на поведение и **приципите на работа**;
4. Представяне на **цел на ПУО** или **определение за високо качество** на педагогическата практики;
5. Избор на **фокусни области или ключови теми** за повишаване качеството на работа на преподавателите
6. Разработване на първоначален **индивидуален план за професионално развитие**

Структура на срещата на професионалната учеща се общност

Как се осъществяват?

□ Документация и отчетност:

1. Договор за норми на работа на професионалистите (задължително включва конфиденциалност)
2. Ясно описан ход на срещите, който включва изказване на всички участници

□ Структура на срещата

Примерно разпределение:

Елементи от структурата на срещата	Дейност	Продължителност
0. Подготовка	- Участниците набелязват въпроси и проблеми за групово обсъждане предварително. - или - Участниците проучват стратегии по предварително зададена цел.	
1. Загрявка и рамкиране на срещата	Загряващо упражнение, създаване на усещане за единство и засилване на сътрудничеството - Определя се водещ на протокола - Споделят се набелязаните предварително цели на срещата	5-10 мин.
2. Рефлексия върху изпълнените дейности	Всеки участник споделя практики, идеи, отношение, предложения за обсъжданата тема Фасилитаторът обобщава	30-45 мин.
3. Изграждане на общо разбиране за качество (спрямо умение / практика / дадена цел) <i>*ще изчистим какво представлява в следващ модул</i>	Дискусия върху даден показател, вдъхновена от статия, текст, видеозапис и др.	20-25 мин.
4. Планиране на следващите стъпки и закриване на срещата	Участниците споделят чувствата си. Всеки преподавател споделя конкретни следващи стъпки, които биха приложили в класната стая	5-10 мин.

По време на срещата се следва се **алгоритъм на работа - протокол**. Той помага за поддържане на фокус, постигна на целите. Може да използвате горната таблица като протокол и да водите записки направо в нея.

Пример за ПУО

Брой участници: между 5-8 души (работят с едни и също ученици и/или уч. съдържание и/или по обща цел)

- *Идеалното ПУО би било с 5-8 участници с обща цел. Така ще има достатъчно гледни точки при обсъждания и възможност за ефективна групова динамика*

Групови правила: напр. Всички сме равнопоставени; Даваме време и пространство за всеки да се изкаже; Коментираме мнения, а не личността на колегите; Спорим за постигане на най-добро решение в работата си, а не за да доминираме; Допускаме, че може да има по-добра теза, идея от нашата - се доверяваме на екипа на ПУО и т.н.

с фокус СЕУ:

Примерна цел за следващата учебна година: Всички ученици посредничат успешно между двама приятели, за да не се нараняват един друг.

Примерни цели на срещите:

- Поставяне на цел за предстоящата година и начин на работа в ПУО.
- Споделяне на подход и резултати от диагностиката на учениците.
- Споделяне на практики за експлицитно преподаване на даденото умение.
- Споделяне на практики за интегрирано преподаване на даденото умение
- Споделяне на практики за проследяване и анализ на умението.
- Споделяне на практики за изграждане на безопасна среда, в която се развива избраното умение.
- Анализ на практиката и резултатите ни през годината.